

Początki średniowiecza

Podsumowanie działu IV.

Sprawdź się - wykonaj zadania, powodzenia!

1 Dopisz do każdego opisu postać historyczną, której on dotyczy.

0-3 p.

_____ – pochodzący z Mekki prorok, założyciel islamu.

_____ – pierwszy władca Franków z dynastii Karolingów.

_____ – papież, który podczas synodu w Clermont wezwał do zorganizowania pierwszej krucjaty.

2 Uzupełnij tekst.

0-5 p.

Świętą księgą islamu jest _____. Wierni spotykają się w świątyniach zwanych _____. Islam jest religią _____, co oznacza, że jego wyznawcy wierzą w jednego boga. Wyznawcy islamu określani są mianem _____. Czczonego przez nich boga nazywamy _____.

3 Podkreśl właściwe dokończenie zdania.

0-1 p.

Terytorium, które uległo podziałowi w wyniku układu w Verdun, to

A. cesarstwo bizantyjskie.

C. państwo Franków.

B. imperium arabskie.

D. Rzesza Niemiecka.

4 Oceń, czy poniższe zdania są prawdziwe, czy fałszywe. Zaznacz literę „P” przy zdaniach prawdziwych, a „F” – przy fałszywych.

0-4 p.

Zdobycie przez muzułmanów Akki zakończyło okres wypraw krzyżowych.	P	F
Narodziny Mahometa to wydarzenie, które zostało uznane przez wyznawców islamu za początek nowej ery.	P	F
Do wielkiej schizmy wschodniej doszło w XI wieku.	P	F
Data upadku Królestwa Jerozolimskiego wyznacza koniec średniowiecza.	P	F

5 Napisz, jakie były główne zadania zakonów rycerskich tworzonych w okresie krucjat. Podaj dwa przykłady.

0-2 p.

- _____
- _____

6 Dopisz do każdej postaci historycznej związane z nią wydarzenie z ramki. Jedno z nich jest niepotrzebne.

0–3 p.

wzniesienie bazyliki Hagia Sophia, bitwa pod Poitiers,
przyjęcie chrześcijaństwa przez Franków, koronacja na cesarza w 800 roku

Postać historyczna	Wydarzenie
Karol Wielki	
Justynian Wielki	
Chlodwig	

7 Wymień trzy zakony rycerskie utworzone w Ziemi Świętej w czasie wypraw krzyżowych.

0–3 p.

- _____
- _____
- _____

8 Ułóż podane wydarzenia w porządku chronologicznym, wstawiając w kratki cyfry od 1 do 4. Rozpocznij od wydarzenia, które miało miejsce najwcześniej.

0–1 p.

synod w Clermont

koronacja Karola Wielkiego na cesarza

zdobycie Konstantynopola przez Turków

ucieczka Mahometa z Mekki do Medyny

9 Skreśl w nawiasie błędne informacje, tak aby powstały zdania prawdziwe.

0–3 p.

Zajęcie Ziemi Świętej przez Turków było jedną z przyczyn (*wielkiej schizmy wschodniej / wypraw krzyżowych*).

Po śmierci Mahometa władzę po nim przejmowali (*kalifowie / prorocy*).

Rozłam we wspólnocie wiernych określany jest mianem (*schizmy / synodu*).

10 Uzupełnij zdanie. Otocz kółkiem odpowiedź A albo B i jej dokończenie 1., 2. lub 3.

0–1 p.

W 962 roku odbyła się koronacja

A. Karola Wielkiego	na cesarza	1. rzymskiego.
B. Ottona I		2. bizantyjskiego.
		3. Franków.

11 Wyjaśnij znaczenie podanych pojęć.

0–3 p.

- arabeska – _____

- cerkiew – _____

- ekskomunika – _____

12 Przeczytaj tekst źródłowy. Następnie wykonaj polecenia.

0–3 p.

Tymczasem dowiedzieliśmy się o zbliżaniu się króla, który zanim jeszcze stanął we Włoszech, wysłał do nas przodem konne poselstwo, oświadczając gotowość zadośćuczynienia Bogu i św. Piotrowi i dla poprawy życia przyrzekając zachować bezwzględne posłuszeństwo, byle tylko mógł uzyskać od nas łaskę przebaczenia i apostolskiego błogosławieństwa. Gdy wśród długich, spornych narad, za pośrednictwem posłów, ostro strofowaliśmy¹ go za jego występki, wreszcie on nie okazując wrogich lub zuchwałych zamiarów, w towarzystwie kilku ludzi zjawił się w mieście Canossie, w którym przebywaliśmy. Tam przez trzy dni stojąc u bramy zamku, zdjęwszy szaty królewskie, boso, we włosienicy², nie pierwszej przestał błagać z wielkim płaczem zmiłowania apostolskiego, aż u wszystkich, którzy tam przybyli i do których uszu owe jęki doszły, wzbudził taką litość i współczucie [...].

Źródło: *Wiek V–XV w źródłach*, oprac. M. Sobańska-Bondaruk, S.B. Lenard, Warszawa 2003, s. 128.

¹ Strofować – pouczać, karcąć.

² Włosienica – ubranie wykonane z szorstkiej tkaniny noszone na znak pokuty.

a) Wstaw znak „x” w kratki obok postaci, które brały udział w opisanych wydarzeniach.

Karol Wielki

Otton I

Henryk IV

Grzegorz VII

b) Napisz, jakie były przyczyny opisywanych wydarzeń.

13 Przyjrzyj się fotografii. Następnie wykonaj polecenia.

0–2 p.

a) Podkreśl właściwe dokończenie zdania.

Przedstawiona na zdjęciu budowla to

- A. meczet Kaaba w Mekce.
- B. kaplica Karola Wielkiego w Akwizgranie.
- C. bazylika Grobu Pańskiego w Jerozolimie.
- D. bazylika Hagia Sophia w Stambule.

b) Napisz, z którą religią jest związana przedstawiona świątynia.

